

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Інститут права та безпеки
Кафедра адміністративно-правових дисциплін**

**«СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ АДМІНІСТРАТИВНОГО
ПРАВА УКРАЇНИ»**

**МАТЕРІАЛИ
ХІІ Міжнародної науково-практичної
онлайн-конференції**

24 жовтня 2025 року

**м. Одеса
2025**

ЗМІСТ

Давиденко В.В. ВСТУПНЕ СЛОВО	3
Денисова А.В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ	4
Ярмакі Х.П. ЩОДО ПИТАННЯ ПРО РОЗУМІННЯ ПРАВОСУДДЯ ПРИ РОЗГЛЯДІ СУДДЯМИ СУДІВ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ СПРАВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ	6
Свиридюк Н.П., Цюприк Н.О. OSINT ЯК ІНСТРУМЕНТ СУЧАСНОЇ РОЗВІДКИ: ВИКЛИКИ ЛЕГІТИМНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	10
Safjański T. THE RUSSIAN FEDERATION DIVERSION OPERATIONS INVOLVING THE USE OF ARSON IN EUROPE – NEW THREATS AND CHALLENGES FOR UKRAINE AND POLAND COOPERATION IN THE FIELD OF SECURITY	13
Завальнюк І.В. АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД ЯК КВАЗІ-ОРГАН КОНСТИТУЦІЙНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ	21
Калянов Д.П. ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМУ ДЕМОКРАТИЧНОГО ЦИВІЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	25
Кобко Є.В. ДОТРИМАННЯ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	29
Кравцова Т.М. РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ДІТЬМИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПРІОРИТЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ	32
Помаза-Пономаренко А., Тарадуда Д. АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	35
Рудой К.М. ГЛАСНІСТЬ ТА ВІДКРИТІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА У ПОЗОВНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ТА ПРАКТИКА УКРАЇНИ.....	38

АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Помаза-Пономаренко А.,

*доктор з державного управління, професор,
завідувач науково-дослідної лабораторії*

*з дослідження проблем управління у сфері цивільного захисту,
Національного університету цивільного захисту України*

Тарадуда Д., кандидат технічних наук,

*доцент, професор кафедри управління діяльністю
підрозділів цивільного захисту інституту післядипломної освіти,
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності*

Воєнний стан в Україні, запроваджений у відповідь на широкомасштабну збройну агресію РФ, створив безпрецедентні виклики для системи публічного управління. Державні інститути були змушені оперативно адаптуватися до кризових умов, забезпечуючи одночасно функціонування механізмів управління, обороноздатність, життєдіяльність громадян і стабільність інституційної системи. Ураховуючи аспекти розмежування терміноконструкцій «публічне управління» і «публічне адміністрування», вважаємо, що доречно розглядати секлективно імпакт повномасштабної війни на обидві терміноконструкції. На нашу думку, допомогти в цьому може використання інституційного підходу, що передбачає створення та розвиток низки інститутів та інституцій (соціальних, політичних, правових та ін.).

У продовження умовного плану дослідження можемо підкреслити, що інституційна трансформація вітчизняної системи публічного управління в контексті повномасштабної агресії РФ відзначається таким:

1. Посиленням координаційних функцій Кабінету Міністрів України та утворення спеціальних штабів (зокрема, Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими, гуманітарного штабу при Офісі Президента та ін.).

2. Мілітаризацією частини публічно-управлінських структур, зокрема введення військових адміністрацій у регіонах та населених пунктах. З огляду на відмінності між категоріями публічне управління й публічне адміністрування (перша категорія є більш ширшою за значенням, адже охоплює інституції державні та самоврядні, які застосовують різні методи впливу) відзначимо, що в умовах повномасштабної агресії відбулась мілітаризація також самоврядних інституцій, а також інститутів громадянського суспільства. Свідченням цього є, наприклад, зростання обсягів первинної правової допомоги громадських організацій особам, права яких порушені державою-агресором.

3. Зміною форм взаємодії між центральними і місцевими органами влади – перехід до вертикалі оперативного управління, що базується на принципах командно-штабного реагування, введення режиму «ручного управління» тощо [2].

4. Посиленням цифрового управління й адміністрування, зокрема, спостерігається розширення функціоналу «Дії», упровадження електронних сервісів для внутрішньо переміщених осіб, військових, підприємців та ін.

На підставі зазначеного можемо конкретизувати основні напрями адаптації публічного управління й адміністрування в Україні, а саме:

1. Безпековий компонент управління, що передбачає інтеграцію оборонного планування, кіберзахисту, цивільного захисту й антикризового управління [4].

2. Комунікативна політика має бути спрямована на посилення прозорості, протидію дезінформації, розвиток стратегічних комунікацій держави [1].

3. Публічні фінанси в умовах війни, що вимагають централізації бюджетних ресурсів, пріоритизації оборонних і соціальних видатків, а також отримання міжнародної допомоги, обсяги якої зменшуються останнім часом (зокрема, із США).

4. Соціально орієнтоване адміністрування, що включає підтримку ВПО, адаптацію системи освіти, медицини та соціального забезпечення та ін.

5. Відновлювальне управління (Resilience governance) шляхом актуалізації розробки й упровадження стратегій стійкості та післявоєнного відновлення територій (на основі принципів Build Back Better).

Реалізація публічного управління й адміністрування в межах означених напрямків вимагає визначення та реагування на такі виклики й обмеження, як дефіцит кадрів у публічному секторі, перенавантаження управлінських структур, бар'єри у швидкому прийнятті управлінських рішень, порушення логістичних і комунікаційних ланцюгів між центром і громадами, неоднорідність цифрової готовності територій, значна залежність від зовнішньої донорської підтримки.

Українська модель публічного управління й адміністрування в умовах військової агресії набуває гібридного характеру, поєднуючи централізовані та мережеві (network governance) підходи. Зарубіжні практики – Ізраїлю, Південної Кореї, Великої Британії та ін. – демонструють тяжіння до застосування комплексних підходів, що забезпечують ефективність поєднання кризового планування, стратегічних комунікацій і цифрових сервісів. Важливою особливістю при цьому є інституціоналізація кризової стійкості (resilience) через реформи безпеки, оборони та публічного управління й адміністрування. Такий закордонний досвід може бути цінним для України під час підвищення результативності функціонування системи її публічного управління й адміністрування. Безумов-

но, є унікальні українські практики функціонування системи публічного управління й адміністрування, які можуть бути корисними за кордоном [3].

Крім того, слід говорити про перспективи розвитку вітчизняної системи публічного управління й адміністрування у післявоєнний період. Серед таких перспектив можемо виокремити, по-перше, формування нової архітектури публічного управління, орієнтованої на безпекову гнучкість і адаптивність. По-друге, розбудову інститутів відновлення (Recovery Agencies) на рівні держави та регіонів, а, відтак, і громад. По-третє, розширення публічно-приватного партнерства у сфері відбудови, адже значна частина об'єктів критичної інфраструктури перебуває в приватній власності, і саме власники мають бути зацікавлені у швидшому її відновленні. Крім того, очевидно, що значні видатки на оборонну сферу унеможливають повсюдне відновлення інфраструктури за рахунок держбюджету, тому потрібно розвивати саме публічно-приватне партнерство. По-четверте, впровадження антикризового менеджменту як обов'язкової складової підготовки публічних службовців.

Таким чином, система публічного управління й адміністрування України в умовах воєнного стану стала тестом на здатність державних і самоврядних інституцій діяти в умовах багатовимірної кризи. Її особливість полягає в синтезі адміністративної дисципліни, мережевої взаємодії та цифрової мобільності, що дозволяє забезпечувати сталість функціонування держави навіть у надзвичайних і кризових обставинах. Уважаємо, що подальший розвиток системи публічного адміністрування має бути спрямований на інституціоналізацію адаптивного управління, інтеграцію принципів стійкості (resilience) і прозорості у всі рівні державної влади.

Література

1. Домбровська С., Помаза-Пономаренко А., Крюков О., Порока С. Інформаційні загрози та комунікативна інфраструктура в державному секторі : монографія. Харків: НУЦЗУ, 2024. 244 с.
2. Помаза-Пономаренко А.Л., Новіков В.О. Шляхи трансформації інституційних механізмів публічного управління в Україні: від інформаційних загроз до гібридних війн // Державне будівництво. 2023. № 1 (33). Режим доступу: <https://periodicals.karazin.ua/db/article/view/22921>.
3. Помаза-Пономаренко А.Л., Тарадуда Д.В. Закордонний досвід забезпечення соціальної безпеки шляхом стійкого функціонування об'єктів критичної інфраструктури та підвищеної небезпеки // Наука і техніка сьогодні. 2024. № 4 (32). С. 371-384.
4. Помаза-Пономаренко А.Л., Тарадуда Д.В. Інституційні механізми протидії терористичній діяльності та забезпечення системи безпеки // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 10. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/7756/7886>.

ГЛАСНІСТЬ ТА ВІДКРИТІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНОГО